קלב: הזרוע והלחיים פרק עשירי חולין

בשהוא אומר מאת זובחי הובה. דמיירי בטבח ולא קאי אעם דנמעטו טבח כהן מדלא כתיב מאת העם וזובחי הזבח וכתיב מאת זובחי יתירה הפסיק הענין דאכל שהוא טבח קאמר ואפילו כהן הואיל וסמיך בהמת ישראל אכל אם היתה שלו אפילו למכור רחמנא פטריה אלא דמדרבנן גזרו כשהוא טבח ליתן מתנות כהונה אפילו הכהמה שלו שלא ירגילו עכו"ם ישראל לשתף הכהים עמהם ליפטר מן המתנות ועד ג' שבתות דאיכא למימר דדידיה שמיט לא גזרו רבנן ואוקמוה על דין תורה ומכאן ואילך גזרו וכי קבע מסחתא מיד מוכח דלאו לדידיה שמיט ולכך גזרו לאתר כדמוכח בסמוך ולא כפי' הקונטרס דפירש דמייב מה"ת בשוחט למכור דא"כ שניס או שלשה שבתות אמאי פטור אלו שלשה שבתות כתיבי בקרא ועוד אי מן התורה א"א שלא היה יודע ר' עקיבא דבר זה אלא ודאי תקנת חכמים היא כדפירשנו ור' עקיבא לא הוה שמיע ליה הך תקנתא עד דאמר ליה ר"י: **באילו** אוכל טבלים. ממש דמתנות יליפינן נתינה נתינה מתרומה בפ' ראשית הגז (לקמן דף קלו.): **אין נאכלין אלא צלי ואלא בחרדל.**

ואי"ת דבפ' כל התדיר (וכתיב דף 5:) אמרי' ובכולן רשאין הכהנים לשנות באכילה לאוכלן לגויין שלוקין מבושלין ואמר בגמרא[a] טעמא משום דכתיב בהו למשתה פירוש לגדולה כדרך שהמלכים אוכלין ונראה דודאי כמו שטוב לו ונהנה יותר מני אכל להו אבל אדם שטוב לו לגי כשלוק ומבושל יאכל לגי שהוא דרך גדולה יותר: **ולאו מילתא היא דתניא כו'.** הוה מצי למימר מדאמרינן בריש פירקין[b] המחזיקין בתורת ה' יש להם מנת משמע מחזיק אפילו שאין בקיא[c]: קבלות

אמר רב אושעיא [1]בבא לידי כהן ומכרו לישראל במומו: השוחט לכהן ולעובד כוכבים פטור מן המתנות: וליתני כהן ועובד כוכבים פטורין מן המתנות [2]אמר רבא זאת אומרת [3]הדין עם הטבח דרש רבא [4]מאת העם ולא מאת הכהנים כשהוא אומר מאת זובחי הזבח הוי אומר אפילו טבח כהן במשמע אושפיזיכניה דר' טבלא כהן הוה והוה דחיק ליה מלתא אתא לקמיה דרבי טבלא אמר ליה זיל אישתתף בהדי טבחי ישראל דמגו דמפטרי ממתנתא משתתפי בהדך חייביה רב נחמן אמר ליה והא רבי טבלא פטרן אמר ליה זיל אפיק ואי לא מפקינא לך ר' טבלא מאונך אזל ר' טבלא קמיה דרב נחמן א"ל מ"ט עביד מר הכי א"ל דכי אתא ר' אחא בר חנינא מדרומא אמר ר' יהושע בן לוי [6] זקני דרום אמרו [5]כהן טבח [7]שתים ושלש שבתות פטור מן המתנות מכאן ואילך חייב במתנות אמר ליה ולעביד ליה מר מיהת כר' אחא בר חנינא א"ל [8]הני מילי דלא קבע מסחתא אבל הכא הא קבע מסחתא אמר רב חסדא [9] האי כהנא דלא מפריש מתנתא ליהוי בשמתא דאלהי ישראל אמר רבה בר רב שילא הני טבחי דהוצל קיימי בשמתא דרב חסדא הא עשרים ותרתין שנין למאי הלכתא אילימא דתו לא משמתינן להו והא [10]תניא במה דברים אמורים במצות לא תעשה אבל במצות עשה כגון אומרים לו עשה סוכה ואינו עושה לולב ואינו עושה עשה ציצית ואינו עושה מכין אותו עד שתצא נפשו אלא דקנסינן להו בלא אתרייתא כי הא דרבא קנים אטמא רב נחמן בר יצחק [11]קנים גלימא ואמר רב חסדא [12]זרוע לאחד וקבה לאחד לחיים לשנים איני והא כי אתא רב יצחק בר יוסף אמר במערבא פלגינן להו [13]גרמא גרמא התם בדתורא [14]אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן אסור לאכול מבהמה שלא הורמה מתנותיה [15]אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן כל האוכל מבהמה שלא הורמה מתנותיה כאילו אוכל טבלים [16]יולת הלכתא כוותיה אמר רב חסדא מתנות כהונה אין נאכלות אלא [17]צלי ואין נאכלות אלא בחרדל מאי טעמא אמר קרא [18]למשחה [19]לגדולה כדרך שהמלכים אוכלים ואמר רב חסדא עשרים וארבע מתנות כהונה כל כהן שאינו בקי בהן אין נותנין לו מתנה ולאו מילתא היא [20]דתניא רש"א כל כהן שאינו מודה בעבודה אין לו חלק בכהונה שנאמר [3]המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה אין לי אלא זה בלבד מנין לרבות חמש עשרה עבודות כגון [21]היציקות והבלילות והפתיתות והמליחות תנופות והגשות [והקמיצות] הקטרות (והמציות) [והמליקות] וקבלות

היה מחלק האבר לשנים עדיין יש בכל חלק וחלק שיעור מתנה מעליא אבל בבהמה דקה אם היה מחלק האבר לשנים לא היה בכל חלק מתנה מעלייתא ורחמנא אמר [דברים יח] ונתן לכהן מתנה יפה: **למשתה.** במתנות כהונה כתיב בויקרא קרא לך נתתים למשתה כל מתנות שנתתי לך בכהונתך נתתי לך לגדולה כדמתרגמינן [22]לרבותא: **עשריס וארבע.** לקמן בפירקין (קנג:) תשיב להו: **שאינו בקי בהן.** היאך דין מתנה היאך נאכלין בגדולה: **שאינו מודה בעבודה.** שאמר בלבו דברי הכל הן ולא זוה המקום להקריב לו קרבנות אלא משה בדה מלבו: **אין לו חלק בכהונה.** אין לו חלק בקדשים: **המקריב.** היא הולכה: **היציקות והבלילות.** שנותן שמן במנחה ובולה וחוזר ונותן עליה שמן לקיים בה מצות יציקה ויצק עליה שמן (ויקרא ב) כדאמרינן בחלו מנחות[d] דכולן צריכות שלשה מתנות שמן: **הפתיתות.** מנחת מחבת ומרחשת ומנחת מאפה תנור שהיו נקמצות לאחר אפיה פותתן ומחזירן לסולתן וקומץ[e] דכתיב [שם] פתות אותה פתים וגו': **המליחות.** במלח תמלח (ויקרא ב): **הפנופות.** מוליך ומביא. ולא כל המנחות טעונות תנופה והגשה והתם [מנחות פ. ואילך] מפרש להו יש טעונות תנופה ולא הגשה הגשה ולא תנופה לא תנופה ולא הגשה. ומה היא הגשה מגישה כשהיא בכלי קודש קמילה ומגיעה לקרן מערבית דרומית כנגד חודה של קרן במנחות (פא.) וכשוטה (יד:): **והמליקות** גרסינן ולא גרסינן **והקרבות.** דהא איהו חשיבא בריש ובהדיא פרט בה קרא (ויקרא ז) המקריב את זבח השלמים והיא הולכה: קבלות

אמר רב אושעיא. הכא במאי עסקינן דקתני מתניתין דפוטרין את כולן בבא אותו בכור ליד כהן ונפל בו מום קבוע: **וליתני כהן ועובד כוכבים כו'.** דהא לא איקרו עם ומאי איריא דקתני השוחט: **ואם אומרים.** מתניתין דקתני השוחט אתא לאשמועינן דבעלמא היכא דקשמיט בהמת ישראל הדין עם הטבח דידו של כהן לתבוע מתנותיו מן הטבח והכא מיון שהבהמה של כהן ועובד כוכבים הוא פטור הטבח מן המתנות והא לא מצינן למילף מבהן ועובד כוכבים למוד: **ולא מאת הכהנים.** קס"ד[1] דכהנים לא איקרו עם: **כשהוא אומר מאת זובחי הובה.** כלומר[2] מי שהוא ואפילו כהן להכיא כהן שנעשה טבח למכור אכל אבהמה שהוא שוחט לגרכו פטור: **והוה דחיקא ליה מילתא.** לתוק ועני היה: **דמנו דפטרים להו ממתנתא.** מזרוע לחיים וקבה כדאמרינן במתני' המשתתף עמהם פטור מן המתנות: **חייביה.** להאי ישראל שנשתתף עם אותו כהן: **זיל אפיק.** הוצא אותם מתחת ידיך ותתנם לכהן: **מפיקנא לך כו'.** כלומר כל דאיתיתי ומייתיתי אמתה לו: **מאונך.** מאזנך: **שתים ושלש שבתות פטור מן המתנות.** לתתם לכהן אחר משום דאכתי לא קביע ואינן יודעין עדיין שהוא טבח אבל מכאן ואילך חייב הואיל דקביע: **לעביד ליה מר הכי דדרכי אתא.** ותפטרנו משתים ושלש שבתות: **א"ל הני מילי.** דקא"ר אחא ואקני דרום דשתים ושלש שבתות פטור: **היכא דלא קבע מסחתא.** חנות: **אכל הכא.** האי טבח כהן בכר קבע חנותו וגלי אדעתיה דקביע: **דלא מפרש מתנתא.** לכהן אחר: **הא עשרין וארבעין שנין.** כלומר בכר עברו כ"ב שנה: **למאי הלכתא.** קאמר הא עשרין ותרתין שנין: **אילימא.** דמאחר שעמדו בשמתא כ"ב שנה תו לא משמתינן להו: **והתניא כד"א.** דתנו לא משמתינן להו: **במצות ל"ת.** דאית ביה מיתה או כרת דקס ליה בדרכה מיניה: **כגון אומרים לו עשה סוכה עשה לולב.** שאין בהן חסרון כיס כולי האי: **אלא.** הא קמ"ל רבה מאחר שעמדו בשמתייהו כ"ב שנה קנסינן להו בלא התראה אבל קודם לכן לא: **קנים אטמא.** כל הירך היה גחל[3] ממי שלא היה רואה לתת המתנות לכהן והיה עותה לכהן: **ואמר רב חסדא.** מתנות כהונה כך היא נחלקת זרוע היה נותן ישראל לכהן אחד וקבה לכהן אחד ולחיים לשני כהנים: **גרמא גרמא.** כל עצם ועצם היה מחלק לשנים: **התם בדתורא.** בשור הגדול שאכריו גדולים ביותר דאפילו

מסורת הש"ס

a) [לקמן קלו.]. b) [עי' תוס' שבת ס: ד"ה השתא ותוס' נדה לז: ד"ה לרבעים]. c) כתובות פו.. d) [ועי' תוס' לקמן קלו: ד"ה כרי אלעזר]. e) מגילה כח. [ע"ש]. f) [ל"ל ואמר]. g) [עיין עוד כח. לא]. h) מנחות יח: ע"ש [ותוספתא דמאי פ"ב ה"ז]. i) [ותוספתא דמאי פ"ב ה"ז] ועי' במס' מנחות יח: ועי' רש"ל. j) [רש"ש מה"ז]. k) בס"א: כל. l) [ועי' פירש"י בכתובות]. m) בס"א: לוקח. n) [ל"ל לרבות]. o) [מנחות עד:]. p) [שם עב:]. q) [שם לא.]. r) [דף קל:]. s) [ועי' תוס' מנחות יח: ד"ה מודה כעבודה].

גליון הש"ס

גמ' ולית הלכתא כוותיה. עי' לעיל דף לו ע"ב תוס' ד"ה שלא ודף קלא ע"א ד"ה ר"ג ודף קלד ע"ב ד"ה לאמרי:

הגהות הב"ח

(a) גב' אמר ר"י בן לו וכל זקני דרום:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גב' אמר רב הסבא הא' כהנא דלא מפרש מתנתא. כ"כ מיי' פ"ו מהל' מ"מ הל' יד אות י:

מוסף רש"י

הדין עם הטבח. דיו של כהן לתבוע מן הטבח המתנות ואע"פ שאין הבהמה של טבח אלא אצל משל אחרים (לעיל קלב.). **במה דברים אמורים.** לוקה ארבעים (כתובות פו.) דאדבעים ותו לא (לעיל קי:). במצות לא תעשה. שבכר נעשית העבירה (שם). אבל במצות עשה. שלפניו ואיני רוצה לקיימה (שם). מכין אותו עד שתצא נפשו. קודם שעבר על העשה ויש בידו לקיים (כתובות פו.). **חמש עשרה עבודות.** נפילת כפים דנפים ומחין מדא תעיב ליה (מנחות יח:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com